

Službeni glasnik BiH, broj 36/13

Na osnovu člana 225. stav (15) Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10 i 18/13), ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u saradnji sa organima nadležnim za obrazovanje i organima nadležnim za unutrašnje poslove, donosi

PRAVILNIK

Član 1. (Predmet)

Ovim Pravilnikom propisuje se način organiziranja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i način provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama za vozače motornih vozila kojima su određeni kazneni bodovi.

Član 2. (Nadležnost)

(1) Organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležni za unutrašnje poslove nadležni su za poslove organiziranja i održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama (u daljem tekstu: nadležni organ za predavanje).

(2) Organi entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine nadležni za obrazovanje nadležni su za poslove organiziranja provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama (u daljem tekstu: nadležni organ za provjeru).

(3) Nadležni organ iz stava (1) ovog člana poslove organiziranja i održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama mogu prenijeti na odgovarajuću strukovnu organizaciju.

Član 3. **(Pristup predavanju)**

(1) Predavanju o posljedicama, koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, pristupa vozač vozila kojem je u roku od jedne godine, zbog učinjenih prekršaja, određeno najmanje sedam kaznenih bodova na osnovu pravosnažnih konačnih i izvršnih prekršajnih naloga, odnosno pravosnažnih sudskih rješenja.

(2) Nadležni organ za predavanje, kod kojeg se vozač iz stava (1) ovog člana vodi u evidenciji, poziva vozača na predavanje o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama.

Član 4. **(Pristup provjeri poznavanja propisa)**

(1) Provjeri poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama (u daljem tekstu: provjera poznavanja propisa) pristupa vozač vozila kojem je u roku od jedne godine zbog učinjenih prekršaja određeno najmanje deset kaznenih bodova na osnovu pravosnažnih konačnih i izvršnih prekršajnih naloga, odnosno pravosnažnih sudskih rješenja.

(2) Nadležni organ za predavanje kod kojeg se vozač iz stava (1) ovog člana vodi u evidenciji, upućuje vozača nadležnom organu za provjeru radi provjere poznavanja propisa, a nadležnom organu za provjeru službenim putem dostavlja listu vozača koji se upućuju na provjeru poznavanja propisa, koja sadrži slijedeće podatke:

- a) ime (ime jednog roditelja) i prezime vozača,
- b) adresu prebivališta,
- c) broj vozačke dozvole i kategorije i potkategorije za koje je izdata,
- d) broj i datum izdavanja potvrde o odslušanom predavanju iz člana 7. stav (6) ovog Pravilnika.

Član 5. **(Program i trajanje predavanja)**

(1) Predavanje o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama (u daljem tekstu: predavanje) obavlja se prema Programu predavanja koji je dat u Prilogu broj 1. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

(2) Trajanje predavanja utvrđuje se kako slijedi:

- a) poznavanje propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, u trajanju od osam nastavnih sati,

b) grupni razgovor o uvjetima, razlozima i posljedicama zbog kojih je došlo do oduzimanja vozačke dozvole u trajanju od osam nastavnih sati,

c) poznavanje značaja i načina sigurnog ponašanja vozača u saobraćaju na cestama, radi izbjegavanja situacija koje dovode do saobraćajnih nezgoda ili kršenja saobraćajnih propisa, u trajanju od četiri nastavna sata,

d) posljedice saobraćajnih nezgoda, u trajanju od četiri nastavna sata.

(3) Nastavni sat traje 45 minuta.

(4) U toku jednog dana vozač može pohađati najviše četiri nastavna sata.

Član 6. (Obavljanje predavanja)

(1) Predavanja iz poznavanja saobraćajnih propisa i poznavanja načina sigurnog ponašanja vozača u saobraćaju na cestama, radi izbjegavanja situacija koje dovode do saobraćajnih nezgoda ili kršenja saobraćajnih propisa obavlja licencirani predavač teoretske nastave.

(2) Grupni razgovor obavlja diplomirani pedagog ili psiholog.

(3) Predavanja o posljedicama saobraćajnih nezgoda obavlja pripadnik organa unutrašnjih poslova za oblast sigurnosti saobraćaja na cestama.

(4) Nadležni organ za provjeru dostavlja službenim putem nadležnom organu za predavanje listu licenciranih predavača teoretske nastave.

Član 7. (Prijava za predavanje i Potvrda)

(1) Vozač koji je pozvan na predavanje, prijavu za pristup predavanju podnosi nadležnom organu za predavanje, na obrascu koji je dat u Prilogu broj 2. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

(2) Vozač uz prijavu iz stava (1) ovog člana prilaže dokaz o plaćenim troškovima za prisustvo predavanju.

(3) U roku od 60 dana od dana podnošenja prijave iz stava (1) ovog člana, nadležni organ za predavanje pismeno obavještava vozača podnosioca prijave o stečenim uvjetima za organiziranje predavanja, te određuje mjesto i vrijeme predavanja.

(4) Smatra se da se vozač odazvao pozivu na predavanje ukoliko podnese prijavu iz stava (1)

ovog člana i dokaz o plaćenim troškovima za prisustvo predavanju.

(5) Vozaču koji se ne odazove na predavanja ili koji prilikom podnošenja prijave ne podnese dokaz o plaćenim troškovima za prisustvo predavanju, nadležni organ rješenjem će privremeno oduzeti vozačku dozvolu i istu zadržati sve dok mu se ne izda potvrda o odslušanom predavanju.

(6) Nakon završenog predavanja vozaču se izdaje potvrda o odslušanom predavanju na obrascu koji je dat u Prilogu broj 3. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

(7) Potvrda iz stava (6) ovog člana izdaje se vozaču koji je odslušao 90% nastavnih sati predviđenih Programom.

Član 8. **(Provjera poznavanja propisa)**

(1) Nadležni organ za provjeru u skladu sa Programom iz člana 5. ovog Pravilnika priprema testove za provjeru poznavanja propisa, koristeći Katalog testovnih pitanja koji objavljuje Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

(2) Testovi iz stava (1) ovog člana sadrže pitanja sa jednim ili više tačnih odgovora.

(3) Prilikom provjere poznavanja propisa, primjenjuju se Odredbe Pravilnika o načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozača motornih vozila ("Službeni glasnik BiH", broj 46/12), koje se odnose na: broj pitanja po oblastima za pojedine kategorije/potkategorije, vrijeme trajanje provjere, te broj bodova i vrjednovanje provjere.

(4) Vozač iz člana 4. stav (1) ovog Pravilnika, podnosi nadležnom organu za provjeru prijavu za provjeru poznavanja propisa na obrascu koji je dat u Prilogu broj 4. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

(5) Vozač, uz prijavu iz stava (4) ovog člana, prilaže dokaz o plaćenim troškovima za provjeru poznavanja propisa.

(6) U roku od 60 dana od dana podnošenja prijave iz stava (4) ovog člana, nadležni organ za provjeru pismeno obavještava vozača podnosioca prijave o stečenim uvjetima za provjeru, te određuje mjesto i vrijeme provjere.

(7) Vozač koji na provjeri ne pokaže potrebno znanje može se, na svoj zahtjev, podvrći ponovo provjeri poslije isteka 15 dana od dana prethodne provjere.

(8) Ako vozač i poslije dvije provjere ne pokaže dovoljno znanje, ne može da pristupi ponovnoj provjeri dok ne istekne period od dva mjeseca od dana posljednje provjere.

Član 9.
(Uvjerenje o izvršenoj provjeri)

(1) Nakon uspješno izvršene provjere iz člana 8. ovog Pravilnika nadležni organ za provjere izdaje vozaču uvjerenje i o istom, službenim putem, upoznaje nadležni organ kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.

(2) Uvjerenje iz stava (1) ovog člana izdaje se na obrascu iz Priloga broj 5. i čini sastavni dio ovog Pravilnika.

Član 10.
(Vođenje evidencije)

(1) Nadležni organi iz člana 2. ovog Pravilnika vode evidenciju o vozačima koji su pohađali predavanje, odnosno evidenciju o vozačima koji su pristupili provjeri poznavanja propisa.

(2) Evidencije se zaključuju na kraju svake kalendarske godine i čuvaju se kao dokument trajne vrijednosti.

Član 11.
(Naknade troškova predavanja i provjere)

(1) Visinu naknade troškova predavanja određuje nadležni organ za predavanje.

(2) Visinu naknade troškova provjere poznavanja propisa određuje nadležni organ za provjeru.

(3) Naknade troškova iz st. (1) i (2) ovog člana snosi vozač koji je pozvan na predavanje, odnosno upućen na provjeru poznavanja propisa.

Član 12.
(Stupanje na snagu i objava)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-02-2-1765/13
25. aprila 2013. godine
Sarajevo

Ministar
Damir Hadžić, s. r.

Prilog br. 2.

Na osnovu člana 7. stav (1) Pravilnika o načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, organu nadležnom za unutrašnje poslove podnosi se

PRIJAVA

za predavanje o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama

Ime (ime jednog roditelja) prezime	
Datum rođenja	
Mjesto rođenja, država	
Mjesto prebivališta	
Ulica i kućni broj	
Poštanski broj	
Kontakt telefon, e-mail	
Podaci o stručnoj spremi	
Vozačke kategorije i datum izdavanja	
Trenutno zaposlen/a u	
Na određeno/neodređeno	
Godine radnog iskustva	

Uz popunjeni obrazac prijave za predavanje potrebno je priložiti dokaz o plaćenim troškovima za prisustvo predavanju.

Kopiju prijave zadržava podnosilac prijavu.

Potpisom ove prijave dajem dopuštenje za izvođenje svih radnji u vezi sa obradom podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Izjavljujem da su podaci istiniti, tačni i potpuni.

U _____, dana ____/____/____. godine.

Podnosilac prijave: _____

Prilog br. 3.

_____
(organ nadležan za unutrašnje poslove)

Broj:

Dana: ...../...../..... godine

Mjesto:

Na osnovu člana 7. stav (6) Pravilnika o načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, izdaje se

P O T V R D A

o odslušanom predavanju o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama

Ime (ime jednog roditelja) prezime	
Mjesto prebivališta	
Adresa	

M.P.

Potpis ovlaštenog lica

.....

Prilog br. 4.

Na osnovu člana 8. stav (4) Pravilnika o načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, organu nadležnom za obrazovanje podnosi se

PRIJAVA

za provjeru poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama

Ime (ime jednog roditelja) prezime	
Datum rođenja	
Mjesto rođenja, država	
Mjesto prebivališta	
Ulica i kućni broj	
Poštanski broj	
Kontakt telefon, e-mail	
Podaci o stručnoj spremi	
Vozačke kategorije i datum izdavanja	

Uz popunjeni obrazac prijave za provjeru poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, potrebno je priložiti dokaz o plaćenim troškovima za provjeru.

Kopiju prijave zadržava podnosilac prijavu.

Potpisom ove prijave dajem dopuštenje za izvođenje svih radnji u vezi sa obradom podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.
Izjavljujem da su podaci istiniti, tačni i potpuni.

U _____, dana ____/____/____. godine.

Podnosilac prijave: _____

Prilog br.5

_____ (organ nadležan za obrazovanje)

Broj:

Dana: ...../...../..... godine

Mjesto

Na osnovu člana 9. Pravilnika o načinu održavanja predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama i načinu provjere poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama, _____ (nadležni organ) izdaje

U V J E R E N J E

o izvršenoj provjeri poznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama

Ime (ime jednog roditelja) prezime	
Mjesto prebivališta	
Adresa	

M.P.

Potpis ovlaštenog lica

.....

PRILOG BR. 1
PROGRAM PREDAVANJA O POSLJEDICAMA KOJE PROIZILAZE IZ NEPOŠTOVANJA ILI
NEPOZNAVANJA PROPISA O SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA CESTAMA

Uvodne napomene

Program treba da omogući i osigura aktivnu dvosmjernu komunikaciju vozača koji je upućen na predavanje i predavača tokom obrade svih nastavnih oblasti, cjelina i jedinica (dijalog, diskusija i sl.).

1. Grupna radionica

Grupna radionica se organizira u obliku rasprave i zajedničke analize sa vozačima i obuhvata:

- razgovor sa vozačima o razlozima zbog kojih im je oduzeta vozačka dozvola, pojedinačnim utiscima vozača o prinudnoj promjeni njihovog načina mobilnosti, posljedicama nastalim prije i poslije oduzimanja vozačke dozvole i načinima ponašanja nakon postupka rehabilitacije;
- identificiranje slabosti i pozitivnih ponašanja koje su vozači uočili u svojim iskustvima iz vožnje;

- bijes i agresija učesnika u saobraćaju na cestama;
- diskusija o drugim temama iz oblasti sigurnosti saobraćaja za koje vozači izraze interesiranje.

Utjecaj konzumiranja alkohola na sigurnost saobraćaja:

- konzumiranje malih količina alkohola, odloženo dejstvo alkohola na organizam, utjecaj na psihofizičke funkcije u toku vožnje,
- stepeni alkoholiziranosti vozača.

Utjecaj lijekova, droge i drugih psihoaktivnih supstanci na sigurnost saobraćaja:

- štetni utjecaji pojedinih lijekova na psihofizičku sposobnost za vožnju,
- upoznavanje sa listom lijekova koji negativno utječu na psihofizičku sposobnost vozača.

Utjecaj meteoroloških prilika na vožnju.

Drugi utjecaji na sigurnost vožnje (temperatura u kabini vozila, hladnoća, pregrijavanje, buka i vibracije).

- osobama sa posebnim potrebama,
- vozilima kojima upravljaju osobe sa posebnim potrebama.

2. Propisi o sigurnosti saobraćaja na cestama

2.1. Opća pitanja (značenje pojedinih izraza u propisima o sigurnosti saobraćaja na cestama)

2.2.1. Opće odredbe o ponašanju vozača u saobraćaju na cestama;

- uključivanje u saobraćaj,
- promjena načina i pravca kretanja;
- kretanje unazad;
- prilagođavanje brzine kretanja,

- smanjenje brzine koja pričinjava smetnju u protoku saobraćaja;
- faktori koji utječu na dužinu zaustavnog puta,

2.5. Skretanja;

2.6. Prvenstvo prolaza:

- na raskrsnici,
- pri skretanju ulijevo,
- u odnosu na vozila koja se kreću po šinama,
- na cesti koja je označena saobraćajnim znakom kao cesta sa prvenstvom prolaza,
- pri presijecanju biciklističke staze;
- podešavanje brzine,
- postupanje prema svjetlosnim saobraćajnim znakovima;
- uvjeti saobraćaja kada vozač ne smije da otpočne preticanje i obilaženje;
- postupanje vozača pošto izvrši preticanje i obilaženje,
- uvjeti saobraćaja u kojima je zabranjeno preticanje;
- dinamika kretanja pješaka,
- pravila o kretanju pješaka,
- presijecanje kolone pješaka;

2.12. Upotreba svjetala u saobraćaju;

2.14. Saobraćaj na auto-cesti i brzim cestama;

2.16. Dužnosti i obaveze vozača u slučaju saobraćajne nezgode.

3. Značaj i način sigurnog ponašanja vozača u saobraćaju na cestama

Nastava o značaju i načinu sigurnog ponašanja vozača u saobraćaju na cestama radi izbjegavanja situacija koje dovode do saobraćajnih nezgoda ili kršenja saobraćajnih propisa, obuhvata slijedeće nastavne cjeline i jedinice:

- ometanje i ugrožavanje saobraćaja neprilagođenom brzinom kretanja,
- kontrola brzine kretanja i mogućnost realne procjene u različitim uvjetima saobraćaja,
- prilagođavanje brzine, u vožnji noću i u uvjetima smanjene vidljivosti,
- opasnosti od neprilagođene brzine,
- sigurno izvođenje radnje preticanja (procjena uvjeta, sigurno odstojanje i rastojanje od drugih vozila, preticanje noću i u uvjetima smanjene vidljivosti),
- korištenje prava prvenstva prolaza,

3.2. Osnove funkcioniranja uređaja na motornom vozilu od značaja za sigurnost saobraćaja na cestama, uključujući ekonomičnost potrošnje goriva:

značaj tehničke ispravnosti vozila sa aspekta sigurnosti saobraćaja na cestama;

upotreba uređaja za upravljanje (uloga, funkcioniranje, elektronska pomoć (ESP), propisani uvjeti ispravnosti);

upotreba uređaja za zaustavljanje:

- uloga, osnovne karakteristike pojedinih sistema (mehaničkih, hidrauličnih, zračnih, elektronskih-ABS i dr.) i njihovo funkcioniranje (zaustavna cesta, djelovanje na raznim površinama kolovoza pri različitom stanju kolovoza) i propisani uvjeti ispravnosti;
- izbjegavanje naglog kočenja vozilom (vožnja u koloni, prilazak raskrsnici i dr. situacije);
- neometanje drugih učesnika u saobraćaju;

pneumatici (značaj ispravnosti pneumatika);

3.3. Utjecaj nedovoljnog znanja i vještina vozača u izvođenju pojedinih radnji vozilom na sigurnu vožnju (uključivanje u saobraćaj, promjena načina i pravca kretanja, prilagođavanje

brzine, skretanje, prvenstvo prolaza, mimoilaženje, preticanje i obilaženje).

3.4. Utjecaj ceste i cestovnog okoliša na psihofizičke sposobnosti za vožnju;

3.5. Uloga i značaj načela sigurnog ponašanja u saobraćaju (načelo odgovornosti, načelo humanosti, načelo povjerenja, načelo defanzivne vožnje i druga načela).

4. Posljedice saobraćajnih nezgoda

Prikazivanje filmova iz oblasti sigurnosti saobraćaja.

Utjecaj umora na sigurnost saobraćaja (vrste i znaci umora, odmor, planiranje putovanja).

2.10. Upotreba zvučnih i svjetlosnih znakova upozorenja;

Negativni efekti agresije, bijesa i nasilničke vožnje na cesti;

- ograničenje brzine kretanja,

2.8. Naizmjenično propuštanje vozila;

- uključivanje i način kretanja;

2.3. Kretanje vozila na cesti:

- štetni utjecaji droge na psihofizičku sposobnost vozača,

- utvrđivanje uvjeta za izvođenje radnji,

- diskusija o učestalosti vožnje vozača pod utjecajem alkohola i drugih opojnih sredstava, kao i razlozi za učešće u saobraćaju pod utjecajem psihoaktivnih supstanci i mogućim posljedicama takve vožnje;

Program predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštovanja ili nepoznavanja propisa o sigurnosti saobraćaja na cestama odgovarat će specifičnim problemima grupa formiranih za pohađanje predavanja.

- pojam zaustavni put,

- opća pravila preticanja i obilaženja,

3.1. Opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog preduzimanja radnji u saobraćaju:

- vožnja na cesti sa više saobraćajnih traka,

2.2. Pravila saobraćaja;

2.13. Odstojanje između vozila;

- posebno djeci,

- identificiranje razloga za prebrzu vožnju i glavne posljedice brze i rizične vožnje;

pravilna upotreba sigurnosnog pojasa, zaštitne kacige, sigurnosnog sjedišta za djecu i druge zaštitne opreme.

- opreznost,

- uvjeti saobraćaja (zabrane za pojedine kategorije vozila, brzina, zaustavljanje i polukružno okretanje),

- vrste, uloga i funkcioniranje;

- prezentacija pravilnog odnosa vozača prema drugim učesnicima u saobraćaju;

2.2.2. Radnje vozilom u saobraćaju;

- pojam prilagođena brzina.

2.11. Kretanje pješaka i odnos vozača prema pješacima;

- obaveze vozača prema pješacima,

Odnosi humanosti i solidarnosti prema drugim učesnicima u saobraćaju:

- predstavljanje utjecaja fizičkih i mentalnih sposobnosti i ponašanje vozača u raznim psihofizičkim stanjima na vožnju;

- drugim ranjivim kategorijama učesnika u saobraćaju,

2.9. Preticanje i obilaženje:

2.4. Brzina kretanja i zaustavni put:

Praktični primjeri vezani za opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog preduzimanja radnji u saobraćaju.

- prestrojavanje,
- strana kretanja,

2.15. Vožnja noću i vožnja pod nepovoljnim vremenskim uvjetima;

Značaj psihofizičke sposobnosti za sigurno upravljanje motornim vozilima (značaj psihičkog stanja prije i u toku vožnje, faktori koji mogu izazvati poremećaj psihofizičke ravnoteže i kako treba reagirati u datoj situaciji).

- utvrđivanje poremećaja koji odvrćaju pažnju vozača u vožnji;

2.7. Saobraćaj na raskrsnici:

upotreba uređaja za davanje svjetlosnih znakova, osvetljavanje ceste i uređaja koji omogućavaju normalnu vidljivost:

- dijete, najugroženija kategorija učesnika u saobraćaju.